

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 19

van **SUZY WOUTERS**

datum: 2 oktober 2020

aan **WOUTER BEKE**

VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID, GEZIN EN ARMOEDEBESTRIJDING

Vlaams Actieplan Armoedebestrijding (VAPA) - Doelstellingen en principes

De Vlaamse Regering heeft op 25 september 2020 het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding 2020-2024 goedgekeurd.

Concreet wordt er ingezet op 5 strategische doelstellingen:

- 1° De Vlaamse overheid voorkomt en bestrijdt onderbescherming om te vermijden dat mensen in armoede en sociale uitsluiting terechtkomen.
- 2° De Vlaamse overheid zet gerichte acties op tegen kinderarmoede.
- 3° De Vlaamse overheid zet in op activering, het versterken van mensen en het verhogen van zelfredzaamheid.
- 4° De Vlaamse overheid ondersteunt burgers bij plotse veranderingen in hun leven zodat het risico om in armoede terecht te komen beperkt wordt.
- 5° De Vlaamse overheid zet in op een kwaliteitsvolle, leefbare en gezonde omgeving voor iedereen.

Daarnaast worden vier leidende principes gevolgd: de regiefunctie van de lokale besturen, een participatief en krachtgericht beleid, resultaatgerichte monitoring en wetenschappelijk onderbouwd beleid en een beleid van solidariteit en verantwoordelijkheid.

1. Kan de minister toelichten welke rol hij als coördinerend minister van Armoedebestrijding op zich gaat nemen?
2. Welke concrete, structurele maatregelen neemt de minister vanuit zijn eigen beleidsdomein Armoedebestrijding in het kader van het nieuwe VAPA? Graag een uitsplitsing naargelang maatregel en budget.
3. Was de totstandkoming van het VAPA 2020-2024 een participatief proces waarin de bedenkingen en suggesties van armoedeorganisaties vervat zitten?
4. Welke gerichte acties neemt de minister om kinderarmoede te bestrijden? Welke budgetten worden hiervoor vrijgemaakt?
5. Met het oog op toenemende digitalisering: maakt de minister werk van een laagdrempelig, informeel vormingsaanbod, toegankelijk voor personen in armoede? Zo ja, welke organisaties gaan hier dan verantwoordelijk voor worden gesteld?
6. Welke budgetten worden vrijgemaakt voor wetenschappelijk onderzoek en ervaringskennis inzake armoedebestrijding? Aan wie wordt dit wetenschappelijk onderzoek uitbesteed?

7. De regiefunctie inzake armoedebestrijding komt terecht bij lokale besturen.

Bewaakt de Vlaamse overheid de controle op deze regierol, de effecten van lokaal beleid op armoedecijfers en stuurt ze bij indien nodig?

ANTWOORD

op vraag nr. 19 van 2 oktober 2020

van **SUZY WOUTERS**

1. Vanuit mijn rol als coördinerend minister voor armoedebestrijding nam ik het initiatief tot opmaak van het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding (VAPA), maar dit gebeurde in overleg met alle collega-ministers van de Vlaamse Regering. Elke minister bezorgde de acties die binnen zijn of haar bevoegdheden genomen zullen worden ter realisatie van deze doelstellingen. Ook de opvolging, evaluatie en eventuele bijsturing van het VAPA zal onder mijn aansturen, maar collegiaal binnen de hele Vlaamse Regering, gebeuren. Met andere woorden, ik coördineer het Vlaamse armoedebestrijdingsbeleid, maar ik superviseer mijn collega's niet. De invulling, de opvolging en uitvoering van acties in kader van armoedebestrijding zijn en blijven de verantwoordelijkheid van de bevoegde vakministers.
2. Voor een overzicht van de concrete, structurele maatregelen voor mijn bevoegdheden inzake Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding verwijs ik u graag naar het VAPA. Onder hoofdstuk 7 vindt u alle beleidsmaatregelen in het kader van armoedebestrijding, ook deze vanuit mijn bevoegdheden. Hierbij wordt telkens ook het budget vermeld. Ik wil hier nog drie opmerkingen aan toevoegen:
 - Het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding is meer dan ooit een dynamisch instrument. We staan momenteel immers op ongekend terrein. We moeten oog blijven hebben voor de maatschappelijke uitdagingen die de COVID-19-crisis blootlegt om te vermijden dat deze gezondheids- en economische crisis ook een aanslepende sociale crisis wordt.
 - De Vlaamse Regering heeft gekozen voor een nieuwe, meer krachtige aanpak van de transversale beleidsthema's. Het VAPA bevat slechts een deel van de maatregelen die in het kader van armoedebestrijding gevoerd worden. Het regeerakkoord en de afzonderlijke beleidsnota's bevatten afzonderlijke acties i.k.v. armoedebestrijding of breder sociaal beleid die onverminderd worden uitgevoerd.
 - Heel wat structureel, recurrent armoedebestrijdingsbeleid is niet opgenomen in het VAPA omdat het niet om nieuwe acties of maatregelen gaat. Ik geef enkele voorbeelden: het Groeipakket op zich, het algemeen welzijnswerk, samenlevingsopbouw, de (samenwerkingsverbanden van instellingen voor) schuldhelpverlening, de Vlaamse Sociale bescherming, heel wat aspecten van de gehandicaptenzorg, enzoverder.
3. Dit plan heeft vorm gekregen tijdens maanden waarin fysieke contacten sterk beperkt werden. Hierdoor werden de mogelijkheden van alle betrokken partijen inzake participatie gedurende de cruciale maanden in de opmaak van dit plan sterk beperkt. Dit doet echter geen afbreuk aan het belang van een participatief beleid, zoals ook in dit plan wordt aangegeven. De komende maanden en jaren zullen de respectievelijke beleidsdomeinen deze dialoog met mensen in armoede verder voeren. Op mijn vraag was er een eerste overleg met het Netwerk tegen Armoede op 28 september jl. We bespraken hier al enkele maatregelen binnen mijn bevoegdheden uit het VAPA. Zowel het Netwerk tegen Armoede als ikzelf namen het

engagement om bij de verdere concretisering, uitwerking, evaluatie en eventuele bijsturing van de acties participatief te werken. Dossier per dossier zullen we in overleg met het Netwerk tegen Armoede bekijken of dit best via een VPAO, een armoedetoets dan wel een andere vorm van overleg zal gebeuren. Het Netwerk tegen Armoede gaf immers zelf aan dat het in de gegeven omstandigheden niet mogelijk of wenselijk is om op elk dossier een volledig participatief proces met de armoedeverenigingen te lopen.

4. De Vlaamse Regering formuleerde een beperkt aantal prioritaire, overheidsbrede, geïntegreerde transversale doelstellingen. Deze doelstellingen zijn gebaseerd op de regelgevende bepalingen, het Vlaamse regeerakkoord en de relevante passages uit mijn beleidsnota. Eén van deze doelstellingen betreft het gericht inzetten op acties die kinderarmoede tegen gaan.

Voor mijn eigen bevoegdheden denk ik hierbij aan het versterken van de lokale samenwerking tussen lokale actoren en Huizen van het Kind, het versterken van buurtgerichte netwerken voor kinderen en gezinnen die geïntegreerd werken over verschillende levensdomeinen heen, de evaluatie van de Huizen van het Kind met specifieke aandacht voor hun effect op gezinnen in een maatschappelijk kwetsbare situatie, het versterken van de bruggen tussen Onderwijs en Jeugdhulp en het opstellen van een kader voor lokale gezinscoaches. Hoewel het onder een andere doelstelling wordt gevat, wil ik hier ook het Groeipakket vernoemen. We zien immers dat sinds de invoering van het vernieuwde Groeipakket er een forse toename is van het aantal toegekende schooltoelagen en sociale toeslagen. Dit komt de inkomenssituatie van kwetsbare gezinnen alvast ten goede. We blijven de verdere implementatie van dit instrument op de voet volgen. Voor een meer uitgebreide weergave van voorgenoemde acties en concrete budgettering verwijs ik opnieuw naar het VAPA.

5. Voor een antwoord op de vraag naar een laagdrempelig vormingsaanbod inzake digitale vaardigheden verwijs ik naar mijn collega-minister bevoegd voor Onderwijs en Vorming. Daarnaast verwijs ik ook naar mijn collega bevoegd voor Binnenlands Bestuur die de taskforce e-inclusie opvolgt en vanuit relance verdere acties hiervoor zal ondernemen. Wat mijn eigen bevoegdheden betreft, geef ik mee dat in de projectoproep outreachend bereiken van mensen in armoede ook het ontwikkelen van digitale vaardigheden expliciet wordt meegenomen.
6. De agenda voor wetenschappelijk onderzoek voor de komende periode wordt momenteel verder ingevuld. De komende periode verwachten we een aantal resultaten van aflopend onderzoek. Tijdens de vorige legislatuur werd het initiatief genomen om wetenschappelijk onderzoek te financieren rond Vlaamse en lokale armoede-indicatoren met als doel onder meer de effecten van beleidsinspanningen op Vlaams en lokaal niveau beter in beeld te brengen. Dit onderzoek wordt verder opgevolgd. De resultaten worden in de loop van 2021 verwacht. Daarnaast zullen we onderzoeken hoe we een nominale armoede-indicator kunnen vormgeven die rekening houdt met alle tegemoetkomingen en sociale voordelen, zodat naast het armoederisico ook de feitelijke armoede correct in kaart gebracht kan worden. Vervolgens brengen we de nodige investeringen voor een armoedemeting op basis van deze indicator in kaart in de loop van 2022. In 2023 volgt dan de implementatie rekening houdend met het beschikbaar budgettair kader. Ik trek hiervoor 200.000,00 euro uit. In het kader van het transparant maken van kosten die ouders en jongeren maken in de Jeugdhulp wordt eveneens een onderzoek gepland. Hiervoor voorzie ik 75.000 euro.

Wat betreft de inzet van ervaringskennis inzake armoedebestrijding kan ik alvast meegeven dat ik voor 2020 een budget van 637.816,63 euro beschikbaar stel voor

de subsidiëring van vzw de Link en TAO. Ik heb hierop met andere woorden niet bespaard ten opzichte van vorige jaren.

7. In dit plan werd de regierol van de lokale besturen meegenomen als een van de leidende principes. De lokale overheden beschikken over de autonomie om de eigen beleidslijnen uit te tekenen. Ik heb er vertrouwen in dat zij dit goed zullen doen. We bieden hierbij wel ondersteuning. Voorbeelden van deze ondersteuning zijn onder meer de lerende netwerken kinderarmoedebestrijding, de overeenkomst met de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten voor de ondersteuning van lokale besturen bij het vormgeven en uitvoeren van hun lokaal sociaal beleid, ... Het komt erop neer dat het lokale en Vlaamse beleid complementair aan elkaar dienen ontwikkeld te worden en elkaar dienen te versterken.